

Täysistunto

Keskiviikko 26.2.2025 klo 14.00—17.33

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 5/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Meri, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.25 **Oikeusministeri Leena Meri** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Oikeusrekisterikeskus perii rahamääräiset tai muuhun omaisuuteen kohdistuvat seuraamukset, kuten sakot ja erilaiset hallinnolliset seuraamusmaksut. Perinnässä noudatetaan sakon täytäntöönpanosta annettua lakia, joka on yli 20 vuotta vanha. Tässä hallituksen esityksessä uudistetaan osa lain vanhentuneesta säätelystä. Oikeusrekisterikeskuksessa on myös parhaillaan käynnissä hanke, jossa uudistetaan seuraamusten perinnässä käytettävää tietojärjestelmää. Ehdotetut lainmuutokset liittyvät osaltaan tähän tietojärjestelmähankkeeseen.

Hallitusohjelman tavoitteena on oikeusprosessien sujuvoittaminen, jotta asiat liikkuvat tuomioistuimissa ja viranomaisissa nopeammin ja ihmiset saavat oikeutta nopeammin. Tällä hallituksen esityksellä edistetään myös tätä hallitusohjelman tavoitetta. Ehdotettujen lainmuutosten ja tietojärjestelmäuudistuksen tavoitteena on nimittäin tehostaa ja sujuvoittaa seuraamusten täytäntöönpanoa. Muutoksilla edistetään Oikeusrekisterikeskuksen valmiuksia huolehtia täytäntöönpanotehtävistään nykyistä tehokkaammin. Samalla selvennetään muidenkin täytäntöönpanoon osallistuvien viranomaisten tehtäviä ja toimivaltuuksia. Esitys on laaja ja sisältää runsaasti pieniä muutoksia täytäntöönpanomenettelyä koskevaan säätelyyn. Esityksen keskeisimpinä muutoksina nostan esille seuraavat kolme asiakokonaisuutta:

Ensinnäkin uudistetaan hallinnollisten seuraamusmaksujen täytäntöönpanoa koskevat säännökset, joita nykyisin on useissa kymmenissä eri laeissa. Tyypillinen hallinnollinen seuraamusmaksu on liikennevirhemaksu, joka voidaan määrätä lievestä liikenne rikkomuksesta. Esityksessä nämä säännökset kootaan sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin. Laissa säädetään jatkossa yhtenäiset säännökset muun muassa seuraamuksista ilmoittamisesta, niiden täytäntöönpanokelpoisuudesta ja raukeamisesta. Muutos korvaisi nykyisen sekavan säätelyn.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

Toiseksi uudistettaisiin rahamääräisen saatavan perintää koskevat säädökset. Kysymys on siitä, missä menettelyssä viranomaiset perivät maksuvelvolliselle määrättyt sakot ja muut vastaavat maksut. Tältä osin nykyinen sääntely on paikoin puutteellista ja vanhentunutta. Uudistetut säännökset selkeyttäisivät esimerkiksi sitä, milloin perinnässä sovelletaan ulosottokaarta ja milloin täytäntöönpano päättyisi.

Kolmanneksi uudistettaisiin rikosvahinkokorvausten takautumissaatavan perintää ja korvauksen takaisinperintää koskevat säännökset. Kysymys on siis valtion oikeudesta periä korvaus rikoksentekijältä, jos uhrille on maksettu korvaus valtion varoista. Tähän liittyvät tehtävät siirrettäisiin kokonaisuudessaan Oikeusrekisterikeskukselle ja menettelyä selkeytettäisiin.

Lisäksi esitykseen sisältyy useita yksittäisiä säännösmuutoksia, joilla selvennettäisiin täytäntöönpanomenettelyä.

Myöhemmin vielä tällä hallituskaudella on tarkoitus antaa toinen hallituksen esitys, jossa uudistetaan loput sakon täytäntöönpanosta annetusta laista. Tämä myöhempi esitys liittyy mainitsemaani tietojärjestelmähankkeeseen, joten se annetaan tietojärjestelmähankkeen edettyä. Arvioitu aikataulu tällä hetkellä on vuoden 2026 aikana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja lakivaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Eerola, olkaa hyvä.

15.29 Juho Eerola ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Lain on oltava oikeudenmukainen ja selkeä, ja nyt sellaista taas kerran sorvataan. Se tarkoittaa tässä kohtaa, että laki on oikeudenmukainen ja selkeä siitä, että sakot ja hallinnolliset seuraamusmaksut tulee periä tehokkaasti ja niiden tällaiset täytäntöönpanon porsaanreiät, mitä on ollut aikaisemmin, täytyy tukkia. Tämä lakiesitys parantaa siis sakkojen täytäntöönpanojärjestelmää ja selkeyttää tätä muuntorangaistusta ja mahdollistaa tällaisen sujuvamman rikosoikeudellisten seuraamusten perinnän. Ei ole oikein se tilanne, mikä on nyt ollut tässä, että rikoksia tekevät voivat jättää sakkonsa maksamatta ilman seuraamuksia. Tämä muuntorangaistuksen selkeyttäminen varmistaa, että myös toistuvasti sakkonsa laiminlyöneet henkilöt joutuvat vastuuseen teoistaan.

Tämä lakiesitys ei ole pelkästään tekninen päivitys, vaan merkittävä askel oikeusvaltion periaatteiden vahvistamiseksi, ja oikeusvaltion periaatteen täällä on monasti huudettu. Perussuomalaiset tukevat tietenkin tätä lakiesitystä, koska se tekee oikeudenmukaisuudesta totta myös käytännössä, eli rikoksista ja rikkomuksista tulee seurata todellisiakin seuraamuksia. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

15.30 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri! Loistavaa, että tämä on edennyt. Tämä on hyvä lakiesitys, ja ei voi kuin kiittää teitä ja omaa panostanne. Tietenkin kaikkia muita perussuomalaisia voi kiittää myös tästä, että tämä asia on vihdoinkin saatu tälle tolalle. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.